

Posudek oponentky rigorózní práce

Jméno rigorózanta : Mgr. Milan Janoušek

Téma rigorózní práce: Prezidentské veto v ústavním systému Československa a České republiky

Datum odevzdání práce: únor 2017

Jak sám rigorózant ve svém úvodu uvádí, a s tímto názorem nelze než souhlasit, patří role prezidenta republiky v našem ústavním systému poslední dobou k jednomu z nejkontroverznějších společenských témat. Pozornost, a to jak laická tak právnická, se stále upíná k pravomocem prezidenta republiky. Jedná se hlavně o stále diskutovaná témata, mezi která patří jmenování funkcionářů ČNB, jmenování funkcionářů NS, amnestie nebo otázka povinnosti prezidenta republiky jmenovat profesory. V tomto kontextu nelze opomenout ani relativně „nové“ téma, a to přímou volbu hlavy státu, které po lehkém „útlumu“ nabírá opět na své intenzitě, a to z důvodu blížící se již druhé přímé volby prezidenta republiky.

Autor práce si na zpracování zvolil ale problematiku zcela jinou, a to prezidentské veto, jehož výkon se na první pohled nemusí jevit až tak problematickým. Proč tedy výkon této pravomoci zvítězil oproti jiným pravomocem prezidenta republiky? Na tuto otázku odpovídá autor hned v úvodu. Na základě konkrétních případů aplikace této pravomoci, které zasadil do tehdejších politických kontextů, se rigorózant snaží ukázat problematiku stávající úpravy a zároveň z těchto závěrů vyjít a navrhnout její „lepší“ úpravu. V této souvislosti poukazuje i na nulovou reflexi Poslanecké sněmovny a tím na skutečný smysl suspenzivního veta v našem ústavním systému: „*Je tedy vůbec nutné?*“. Najít adekvátní odpověď na tuto položenou otázku je pak cílem této práce.

Rigorózní práce M. Janouška se člení do osmi kapitol, jež se vnitřně dělí na oddíly, někdy i pododdíly. Vlastní text s úvodem, hypotézou a závěrem čítá 113 stran, k čemuž patří ještě několik stran přehledu použité literatury a zkratk. Co považuji, pro dokreslení celkového záměru za podstatné, je seznam příloh, který dává přehled o praktickém užití této pravomoci jednotlivými československými a českými prezidenty.

Rigorózní práce je koncipována tak, že v úvodní kapitole nazvané „Právo veta“ autor vysvětluje pojem veta, historický vývoj tohoto institutu; uvádí typologické znaky jednotlivých prezidentských vet. Druhá kapitola je věnována analýze prezidentského veta, resp.

jednotlivým ústavním úpravám tohoto institutu až do současného účinného znění Ústavy. Pak už přichází „ona přidaná hodnota práce“ (viz. Kapitoly 3 až 7), kterou spatřuji v rozboru příčin, obsahu vrácených zákonů a i ve vykreslení vzájemného střetu jednotlivých prezidentů republiky (počínaje T.G.M. a konče M. Zemanem) versus moc zákonodárná. Ve výčtu „inspirativních kapitol“ nelze opomenout ani osmou kapitolu, týkající se právní úpravy *de lege ferenda*. V ní samé už autor „jen“ stručně shrnuje návrhy na změny právní úpravy *de lege ferenda*, které podrobněji popisuje v jednotlivých kapitolách své práce. Shrnutí je o to zajímavější, že ukazuje tyto navrhované změny ve vzájemných souvislostech (viz. Podkapitoly 8. 1. – až 8. 3.)

Závěrem autor odpovídá na otázku položenou v samém úvodu, a to tak, že ona ochranná funkce veta, která má zabránit přijetí nekvalitních zákonů (v některých případech i protiústavních) a přispět tak i ke zkvalitnění legislativního procesu, až na určité výjimky, svoji úlohu neplní. Zároveň autor posunul toto zjištění ještě dále, a to, když na základě rozborů v předešlých kapitolách, zjistil, že tento institut je také doprovázen „*enormním despektem ze strany politiků*“.

Otázka: V závěru autor navrhuje několik způsobů „reformy“ tohoto institutu, které by, dle jeho slov, tak z prezidentského veta učinily „*skutečnou ústavní pojistku*“. Zajímalo by mne, jaké úpravě dává on sám přednost a nebo která z těchto autorem navrhovaných změn se mu jeví jako „nejlehčeji průchodná“ v rámci legislativního procesu.

Kritéria hodnocení práce:

Práce je velmi čtivá a zajímavá, dle mého úsudku, i pro neprávní veřejnost. Důvodů je hned několik. Za prvé oceňuji přehlednou systematiku práce, za druhé jazyk a technické zpracování a v neposlední řadě přímo „statistický přehled“ či zpracování suspenzivních vet (viz. přílohy), které tak umožňuje nahlédnout do zákulisních bojů v Poslanecké sněmovně při hlasování o vráceném návrhu zákona. Na druhou stranu musím podotknout, že v některých místech má práce snahu se snižovat k opisnému vyjádření, ale to, dle mého názoru, není na škodu práce, neboť bez již tak ortodoxně známých faktů, by práce postrádala onu logickou stavbu, kterou hodnotím velmi kladně.

Je nepochybné, že autora vybrané téma opravdu zajímá a že věnoval nemalé úsilí na shromáždění veškerých podkladů pro její dokreslení, což dokazuje i rejstřík použitých zdrojů (viz. strana 116 - 119), ale i ony již zmiňované přílohy.

Doporučení práce k obhajobě:

Rigorózní práci Mgr. Milana Janouška **doporučuji k ústní obhajobě.**

V Praze dne 15. 3. 2017

JUDr. Janstová Kateřina, Ph.D.
oponent